

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 4

Fylke: Buskerud

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Gol

Emne: Baking

Bygdelag: "

Oppskr. av: Anne Olsgaard

Gard: Olsgaard

(adresse): Gol

G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Korn og Kvern

1. Kornet blev malt på Bakkakvern. det er ca 100 år sidan håndkvern bruktes, haandkverner har skien slutt på enkelte gårder til det siste rum har vart brukt til å male salt på.

Når kornet blev ruset på låven ved kaste med skovd blev det 3 sorter „Stit“, „Meködn“ å „Letti“ Stit „Veggeködn“ den beste kornsorten bruktes til kaké, grant å til salget „Meködn“ bruktes til såkorn (nå det beste ^{Stit}) Lettunjöl til flabböd (Nu bruktes det beste „Stit“)

dette er vad som brugtes for ca 60 å 70 år sidan.

2. Det har vart brukt å siege mekt til baking til dette bruktes. Spil- Kjøald små å större, de små bruktes over frang „brög“ å de större over korn det som blev igjen i sildet säene bruktes til dyp.

3. Det er bedre å bake av mel ^{og jöl} som har slåt en tid. til jorböd

er det best det er opvarmet för
drigen laves. Nyanale and er det som
nufop er komant fra Kvern, "Kvaddu"

4 Felles navn for kom er "Grön"

5 Det er ukjent at det har vært
nogen felles bakening her den har
bakt var for sig utoveren til
flatbröd fik den lidt bakeske
kjaring som gik fra gaard til
gaard a bakte hvis den ikke hadde
jelp nok selv til dette arbeide
bakstokjaringerne hadde nok med
sin egen bygd det er ukjent at kien
blev benyttet i flere bygder.

6 Det som bruktes omkring 1870-80
aren var flatbröd, a polkeskake
"Kantefölkaker" littels kvikaker dette
helst på stölen Kvikaker almindelig
dagligbröd på stölen om sommeren.

til festid a högtiden brugtes "Kvikaker"
(almindelig benevnet på jærbröd)

til Polkeskake blev polkene, "Kantefölla"
Knekt på hjemme laves trekvær
"Kantefölkvadder" i polkeskappen blev
i kvad salt bygget fint, stukt a
kanke en tanke melk. bakt ut så
stor som pandekaker a tykkelse ca 3/4 cm
stekt på takke.

Kvikaker blev laget av söt skummet
melk, bygget litt salt rört sammen
til ombent ^{tykk} pandekake röve a öst
på takke med en ske eller liten
sliv til stöelse av en asjet. takken
måtte vare nok så varm for der =

ved blev det dannet liksom små
blaur som liksom blev huller i Kaken
„Asikakui“ blev bakt av noget hjem-
meavlet rug å til dels kjøpt rugmel
som dem fikk fra „Boares“ Oransse
samt lit Byggemel dette blev blandet
isammen sammen med melk å
lit salt å jar „göng“ (som dem hadde
tørket på kaln ring^{å punkt} siden dem brygget
öll) disse blev stekt på skia
oprist lakke bakt med varme
jaa sidene oppå der lakken sto
ned i ildstedet å under på den an-
de siden disse kaker blev bakt
ovade å sat oppå en treforn
som dannet rifler i Kaken
Kaken blev sat på lakken med
en spade. da Kaken skulde
spises bröt dem av et stökke
efter riflen å dette stökke kaltes
„Kakibryne“ som dem samt
smör å la prim eller ost oppå
denne Kaken kaltes almindelig
„Krosakaku“ å blev bakt en
masse av disse til jul, da møkk
komer på gården eller døttrene op
ved 2-3 tiden om natten å begy-
de bakingen i et kalt ildhus
et frygghelig arbide da kakene mit-
te rikke til tyvenddag jul å der
til skulde hver fattig som kom
på gården ha med sig en kake
ved siden av kjøt å flesk. det var mange
som gikk å la fiskefolk i den tiden

b) Til høgtider a. jeshöö "Vellu" fest
 var det rommebröd liffektling a delde
 goro a löv, Löv er sä a si samme
 som rommebrö uttagen at Romme
 brö blir lagt i samme hele lissen
 firdobelt a löv blir bakt ut en liss
 lit tykkere a opskåret i snippe firkant
 10x13 sket på lakke dijen er lovd av
 "romme" sine flöh a smör eller smelt
 bygnet. Rommebröd a löv var almin
 delig at faules på gården staaende
 til "Frømannemat" om nogen kom
 på vidit sette frem til kaffen tiljeste
 Senere kom koufyr for ca 70 aar
 siden da begynte dem med
 "bakels" fellesnavn for kaker til
 begynte med var det "snipkakke"
 disse fik dem ldr a bake av
 Prestdatteren i disse var lovd at
 töle smör brøttemel a jortags salt
 skåret ut i firkanter a stekt mellem
 2 lakker eller när nogen fik Koufyr
 a gå dit a få stekt.

"Fløvekakke"
 blev kjøpt med
 fra Børnes Dam
 på Markens

När koufyen kom ophörde straks
 "Krustakaker" a almindelig aegbrö
 blev efterhvert mere a mere til
 dagligbrö lettere a få kjøp med.
 a alslags finere kaker kom i bruk
 Rommebrö a Löv er det fremdeles i bruk
 8) Godekake har jeg ikke kjensket til
 har bare hørt at när kornet frös
 fik dem ikke dijen til at holde same
 som på an måte en a kable dem
 på glöh a få stekt på den måte

9 När Flabbro var bakt av letternel som bruktes til daglig bröd både av huslyd å hvarne blev det bakt rogt av den fineste melit også dette kaldes "Trembrö" som bruktes til jester å håndverkere. Trembrö bruktes også til "Vellu" (Bryllup å begravd.) x Fellesnavn for begge deler Trembrö blev brukt i stöcker i passe stöcker som en kunde ta til sig å love, smöckling av 2 deler med smör i mellen. brödet blev lagt på fat å sat på bordet.

det blev også bakt rullebröd som blev brukt i sammen med det som nye det blev sat av sakke. Men kem at slakes
10 ^{brö} ^{tygn} ^{brö} Kruka brö har ingen kjendskap til

11 Liv er felles navn både for ägg efter at den er stekt. Ordet Liv bruktes kem om diig som er utkjølet også av kaker. när den er hel.

12 Det som bruktes her er Potteløse "Kantföller" å Løsekling

Potteløse er lovd av potter å mel til rug å bygg den bakes eet til en liv å stekes på varm bakke så den blir myk å legges ferdig i sammen Løsekling er lovd av melk sur flöte å lit smör. blir kjølt ut å stekt på samme måte som løsen mens på denne blir det smukt smör x "klint" (klina.) i gam mel tid make dette goud med fingane

lefe var til høitider helst. Lefsetking
brukes også nu til julebød. Føst til midt
dagsmaten den sjelna det er mellem
flabbrö a sefe er det at det er mere mel
a vde i flabbrodet a lang sommere stekt
spaislikt.

13 Flabbrödet legges bort i hele liiver
det som oppbevares på stabeent
Niduböv blev lagt sammen som
midsente lag vider det var helst
til niduböv i skogen a ute på leng-
re turer som jo ofte forekom da
alt måtte fragtes med hest för
jernbane a biler kom til bygden
det a bratte brödet kaldes "neppi" det
i sammen, den hule liiv kaldes bare
"bröliiv"

Saterbrödet var jern lagt dobbelt
det måtte legges "farg" Pres på det
Brette brödet. Linen må brettes
meres dess lig på bakka.

14) 134 Det blev brygget öll työl a om
sommere da blev det "göng" ja
hvis ikke en hadde jern nok igjen
av töket göng måtte en låne hos
andre som hadde. a jernene jern
fougik på den måten at en fletta
en ring av halur a på denne smu-
te en göngen töket a smurte på
gjen til det blev et lykt lag med
göng som töket ind på haluringen
så tok en lit a lit av ringen eftersom
en kengte det. Så tok en også a had-
de mel i göngen a lavde smi kaker

som blev töcket på fjäder disse blev
brukt til bröding ved å löse dem op
med lunkent vate hadde i lit mel
å sukker fik det så til å have sig
förest i en kop för en hadde det
i digen lot så noget av det vare i
gjen i Kopper dette blev töcket för
å jenne det til neste gang. Sa jenne
have sig i Kopper kalles "å laggi ve gänge"
går av göngningen å kakne matk
brukes til allesteds ferdig.

Soleglad er ukjent

15 Det blev også brukt å jenne en
litun digtklat i mel (stüding) til
neste beking

16 når digen var ferdig jant så
en på digen å det har også vart
brugt fyrstikker å sat med da
slukner fyrstikken når den er ferdig
Ne brukes bare fast almindelig brö
brödet er best å blir droire når
det har stå et par dager er også
bedre fordörlig

17 brö som er baka av bare stüding
har gy ingen kjendskap til

18 Flabbrö med gar foukon murikete
eller har vart i bruk her

19 Murst stikeovn har ikke vart i
bruk her.

24 Det har vart brukt å stike
mellom 2 fakker aa matk det
vdr mest overvarme det har
også vart brukt å stike i gylte

da brukte dem en jernplate oppå gøylen
å brenke på platen under hvelvet gøylen
har jeg ikke hørt dem har slukt bröd
25 gristing av bröd har jeg ingen kjenske
til.

27 jeg har hørt det har vært bakt
å lave en diig av mel å van å kogh
i mjøse dem blev kalt "Kilikakie"

28 brödet oppbevares i en "embar" tudon
ke i kjelderen jarbröd

Flisbröd i et rom i "baréen" i
staberet eller i en holk.

30 det var "knokakakie" som bruktes
til jül som jeg för har beskrevet
stumpet het "Kakieknot" se nr 8

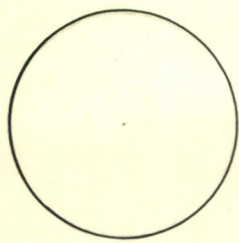
31 det er "kvikakie" som laves av
melk å mel som en oser på takke
det var helt nödbar men også almindelig
delig het blev bakt på stölen også
brukes i dag men bare som for at
det er godt ikke almindelig brömet nu

32 lundig

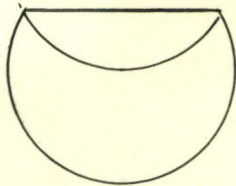
33 vaffer er nyttå delvis til dagligbröd
lavet av melk å bygmel Goro å Krom-
Kake "stryller" er "jistikäs mat"
det er lavet av hvedemel flöke å smör
å sukker å egg. jeg har ikke hørt om
karve å anis

34) jeg har ikke hørt at det har blitt
nyttet andet en poteter til å dröie
mellet med i broding om i Kugsårene
for har jeg hørt om både bark (det fine
gule fadet av furu) å mose brömmose
tilberedningen har jeg ingen kjenske
til

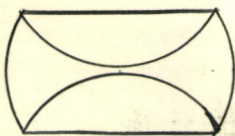

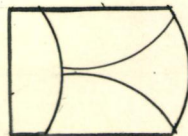
1

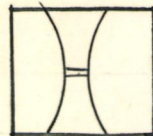
2

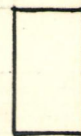
3

4

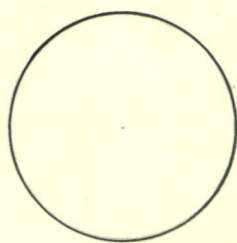

5

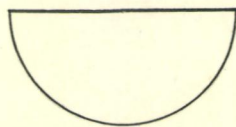

6

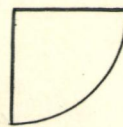
Nistebrød.

1

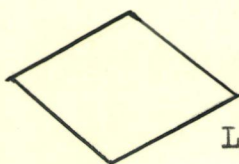

2

3

Lefse
Rommebrø
Lefsekling brettes slik.

Løv.

Teikna ut etter papirmynster, som ligg ved svaret.
Mars 1951. R.F.